نگاه بیرون

سیاست اوباما و پیام انتخاباتی کلینتون درباره ایران

Bloomberg

ترجمه: شهرام زرندار

● در سالی که حزب جمهوری‌خواه به طرزی فزاینده دچار شکاف شده، به‌آسانی ممکن است دچار این خطا بشویم که از وجود امکانی مشابه درون حزب دموکرات غافل شویم. مهم‌تر آنکه کاندیدای مفروض حزب دموکرات برای ریاست‌جمهوری اولین وزیر امور خارجه رئیس‌جمهور فعلی بوده است. باوجود شراکتشان در حکومت، هیلاری کلینتون و باراک اوباما دیدگاه‌های به‌شدت متفاوتی در مورد ایران دارند. هردو آنها از قرارداد هسته‌ای حمایت می‌کنند و می‌گویند این توافق‌نامه منطقه و جهان را امن‌تر کرده است. اما اوباما خواهان ادغام ایران درون جامعه بین‌الملل بوده و کلینتون درهمین‌حال قول داده که ایران را به خاطر رفتارش مجازات کند. این نزاع هفته گذشته در کنفرانسی در واشنگتن به میزبانی پروژه امنیت ملی ترومن علنی شد. در این کنفرانس، جیک سولیوان، دستیار ارشد امنیت ملی کلینتون، گفت زمان آن فرا رسیده که موضع ایالات متحده در خاورمیانه بار دیگر متعادل شده و با جنگ نیابتی بین ایران و متفقین سنی سنتی آمریکا برخورد شود. او گفته: «ما نیازمند آنیم که هزینه‌های ایران برای رفتارش را بالا ببریم و اعتمادبه‌نفس شرکای سنی‌مان را نیز ارتقا دهیم». سولیوان گفته برای اغناکردن متفقین سنی ایالات متحده، نیت ما باقی‌ماندن در درگیری‌های منطقه است. اکنون باید گفته شود که اوباما خواهان اطمینان‌بخشیدن به سلطان‌نشین‌های خلیج‌فارس به‌ویژه پس از کامل‌کردن توافق‌نامه هسته‌ای با ایران در تقریبا یک‌سال گذشته است. او بیش از هر رئیس‌جمهور قبل از خودش به متفقین ایالات متحده در خلیج‌فارس سلاح فروخته است. ایالات متحده در سکوت، از جنگ به رهبری سعودی‌ها در یمن حمایت می‌کند اما بااین‌همه اوباما همچنین خواستار استحکام روابط با ایران پس از توافق هسته‌ای بوده است. دولت اوباما قرارداد برای فروش هواپیماهای مسافربری بویینگ جدید به ایران را تأیید کرده است و این تأیید برخلاف وجود شواهدی دال بر اینکه ایران از هواپیماهای خود برای کمک به حکومت سوریه استفاده می‌کند رخ داده است. در عراق نیروهای هوایی ایالات متحده از عملیات نظامی علیه شبه‌نظامیان شیعه پشتیبانی شده از سوی ایران حمایت کرده است. جان کری، وزیر امور خارجه اوباما، همچنین تلاش کرده تا به بانک‌های اروپایی اطمینان دهد که سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران امن است و حتی تا اینجا پیش رفته که راه‌هایی برای مؤسسات ایرانی برای دستیابی و دسترسی به دلار آمریکا پیشنهاد کند. هفته گذشته کاخ سفید تصمیم نیروی متخصص برای عملیات مالی را مورد حمایت قرار داده است. این نیرو یک نهاد حکمران در نظام بانکی بین‌المللی است و ایالات متحده خواهان به‌تعویق‌انداختن مجازات‌ها علیه بانک‌های ایران شده است. روز دوشنبه مارک دوبووبتس، مدیر اجرائی بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها و یک متخصص در امور تحریم‌های ایران، به من گفت که اظهارنظرهای سولیوان در کنفرانس ترومن با آنچه او به سایر متخصصان گفته است مشابه بوده‌اند. او گفته سیاست کلینتون علیه رفتارهای ایران است و درهمین‌حال به متفقین نگران و مضطرب ما که دیگر اعتمادی به رهبری آمریکا ندارند اطمینان دوباره می‌بخشد. این رویکرد کلینتون چرخش مسلمی از رویکرد اوباماست. برای مثال رئیس‌جمهور در اوایل سال جاری با اندیشه‌ای عمیق به جفری گلدبرگ از مؤسسه آتلانتیک گفته که ایران و عربستان‌سعودی باید یاد بگیرند که در خاورمیانه به‌طور مشترک اعمال نفوذ و برای دستیابی به «صلح سرد» با هم کار کنند. از سوی دیگر کلینتون بر این امر که چرا ایران را تندرو می‌داند تأکید کرده است. کلینتون که در ماه مارس در کمیته روابط‌عمومی آمریکا و اسرائیل، آیپک، سخن می‌گفت، گفته: «ایالات متحده همچنین باید به اجرای تحریم‌های موجود و تحمیل تحریم‌های بیشتر مورد نیاز علیه ایران ادامه دهد. اوباما از سال گذشته تاکنون که توافق‌نامه هسته‌ای امضا شده، درباره مجازات ایران دچار تردید و دودلی بوده است». درحالی‌که دولت اوباما خیلی دیر تحریم‌های اندکی را به ایران به‌خاطر آزمایش‌کردن موشک‌های بالستیک خود اعمال کرده است.

ترکیه در منطقه به کدام سو چرخید

شرق: همین چند ماه پیش خط‌ونشان‌های ترکیه و روسیه برای هم سرخط خبرهای رسانه‌ها شده بود. تحلیلگران درباره احتمال وقوع جنگ جهانی سوم گمانه‌زنی می‌کردند. حالا سخنگوی دفتر رئیس‌جمهور روسیه گفته است رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه، بابت ساقط‌کردن هواپیمای جنگی روسیه در مرز ترکیه و سوریه عذرخواهی کرده و همدردی و تسلیت عمیق اظهار کرده است.

اما این تنها چرخش ترکیه نیست؛ همین چند روز پیش رسانه‌ها از سرگیری روابط ترکیه و رژیم اسرائیل پس از شش سال خبر دادند. روابط دو کشور در سال ۲۰۱۰ و پس از آن قطع شد که نیروهای اسرائیل به یک کشتی ترکی، که حاوی کمک‌های انسان‌دوستانه برای غزه بود، حمله کردند. جت‌های جنگنده اف-۱۶ ترکیه روز ۲۴ نوامبر سال گذشته یک هواپیمای سوخوی ۲۴ روسیه را در منطقه مرزی سوریه سرنگون کردند.

سفیر آنکارا در تهران به «ایسنا» درباره رابطه ترکیه با رژیم اسرائیل گفته: ارتباط و تماس‌های ما در سطح قائم‌مقام وزیر امور خارجه مدتی طولانی است که دنبال می‌شود. در روابطمان با اسرائیل پس از واقعه کشتی مرمره، وقفه‌ای حاصل شد و پس از آن به شکل شفاف اعلام کرده بودیم که اگر اسرائیل بخواهد روابط به شکل گذشته بازگردد، باید شروطی را انجام دهد. او تأکید کرده که روابط ترکیه و اسرائیل را نباید در چارچوب بازی برد ـ باخت تحلیل کرد و آن را به نفع ثبات و امنیت منطقه دید. در نهایت اگر ما بتوانیم از ظلمی که به فلسطینی‌ها می‌شود قدری بکاهیم و کانالی را برای کمک‌رسانی به فلسطینی‌ها باز کنیم، کسی نباید از ایجاد ارتباط بین ما و اسرائیل ناراحت شود. ترکیه با مقام‌های حماس هم رابطه نزدیکی دارد و در این روند هماهنگی‌های لازم با حماس هم انجام شده است.

در سال‌های اخیر مناسبات خاورمیانه همانند روابط روسیه و اسرائیل با ترکیه غیرقابل‌پیش‌بینی بوده است؛ جنگ داخلی سوریه که میدانی برای جنگ نیابتی قدرت‌های جهانی شد، یکی از مهم‌ترین عوامل این آشفتگی بوده است. به نظر می‌رسد این تغییر مواضع ترکیه به دلیل تغییرات اساسی در فضای منطقه به‌خصوص سوریه است. در جنگ داخلی سوریه، ایران و روسیه از بشار اسد و دولت سوریه حمایت می‌کردند و آمریکا، ترکیه و عربستان از مخالفان دولت. در ماه‌های اخیر پس از دخالت نظامی مستقیم روس‌ها در سوریه، ظاهرا طرفین درباره آینده سوریه به نتیجه رسیده‌اند و حالا ترکیه می‌خواهد به مناسبات کنونی وارد شود.

ادامه در صفحه۱۹

هم‌زمان با دیدار سه‌ساعته جابری‌انصاری و سیدحسن نصرالله

ذره‌بین غرب روی روابط ایران و حزب‌الله

شرق: حسین جابری‌انصاری معاون عربی و آفریقایی جدید وزارت امور خارجه که در نخستین مأموریت خود راهی لبنان شده است، دیروز با سیدحسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله لبنان دیداری سه‌ساعته داشت و درباره تحولات منطقه گفت‌وگو کرد.

این دیدار در حالی صورت گرفته که روابط نزدیک ایران و حزب‌الله به‌تازگی دستمایه برخی از مقامات آمریکایی برای کارشکنی در روند حذف تحریم‌ها علیه ایران و مانع‌تراشی در مسیر گسترش تعاملات مالی ایران و غرب شده است. اریک شولتز، معاون سخنگوی کاخ سفید، روز دوشنبه در یک نشست خبری با تکرار ادعاهای غرب و آمریکا علیه ایران و حزب‌الله لبنان گفته بود: «اگر ایران می‌خواهد به بازار جهانی دسترسی داشته باشد، لازم است که رفتار خود را در حمایت از حزب‌الله متوقف کند». او در ادامه ادعاهایش افزود: «بازیگران مالی نمی‌خواهند با کشوری تجارت داشته باشند که از تروریسم حمایت مالی می‌کند، بنابراین ما از ایران می‌خواهیم این کار را نه‌تنها به دلیل آنکه برای امنیت ملی خوب نیست و آنها دارند از تروریسم حمایت می‌کنند، بلکه به این دلیل که در راستای منافعشان هم نیست، متوقف کنند». شولتز با تأکید بر اینکه واشنگتن از تمام ابزارهایی که در اختیار دارد از جمله تحریم‌ها برای مقابله با حزب‌الله استفاده خواهد کرد، گفت: «تحریم‌های پیشین آمریکا علیه حزب‌الله تا حد زیادی مؤثر بوده است اما اگر ایران هم‌چنان از حزب‌الله حمایت کند، این گروه باز هم منبعی برای تأمین پول دارد. از این رو اگر ایران می‌خواهد به بازارهای بین‌المللی دسترسی داشته باشد، باید رفتارهای خود را کنترل کند».

گفتنی است کنگره آمریکا قانون «جلوگیری از تأمین مالی حزب‌الله» را سال گذشته تصویب کرد و بر اساس آن، بانک‌های خارجی را از انجام معامله با این گروه بر حذر داشت. به اضافه اینکه به وزارت خزانه‌داری آمریکا اجازه داد تا هر مؤسسه مالی که با حزب‌الله لبنان همکاری می‌کند

را هدف تحریم‌های شدید قرار دهد. لازم به یادآوری است که سیدحسن نصرالله چند روز قبل در سخنرانی‌ای که به مناسبت چهلمین روز شهادت شهید مصطفی بدرالدین در جمع حامیان مقاومت در بیروت داشت، درباره تحریم‌های مالی آمریکا علیه این حزب گفته بود: «درباره قانون تحریم‌های مالی آمریکا باید بگویم مسلم است که ما این قانون را به طور کامل رد می‌کنیم. نوعی بچگی و حماقت در برخی رسانه‌های لبنانی و عربی وجود دارد. حتی اگر این قانون اجرا شود، باز هم ما به عنوان یک حزب جهادی تأثیری از این قانون نمی‌پذیریم. این قانون هیچ اثر مادی‌ای بر حزب‌الله ندارد؛ چون ما طرح‌های تجاری و شرکت‌های بازرگانی نداریم که از طریق بانک‌ها فعالیت کنند». او در ادامه توضیحات خود درباره بی‌تأثیربودن قانون تحریم‌های مالی آمریکا گفت: «بودجه حزب‌الله از ایران می‌رسد و هیچ طرفی ارتباطی با این موضوع ندارد. پول از ایران می‌رسد، مانند موشک‌هایی که با آن اسرائیل را تهدید می‌کنیم. از حضرت امام خامنه‌ای، دولت ایران و رئیس‌جمهور آن به خاطر حمایت بی‌دریغ از ما در سال‌های گذشته تشکر می‌کنیم. ما حقوق‌ها را می‌پردازیم و مشکلی در این زمینه نداریم».

به هر ترتیب جابری‌انصاری و سیدحسن نصرالله با وجود تأکیدی که معاون سخنگوی وزارت خارجه آمریکا درباره قطع حمایت‌های ایران از حزب‌الله داشت؛ دیروز در دیداری درباره آخرین تحولات سیاسی در منطقه گفت‌وگو کردند. گفتنی است مقامات ایرانی تأکید دارند اظهارات نصرالله و به طور کلی‌تر روابط ایران و لبنان نمی‌تواند تأثیری در روند اجرای برجام و کارشکنی آمریکا داشته باشد. به عنوان مثال سردار رمضان‌شریف، مسئول روابط عمومی سپاه پاسداران، روز یکشنبه گفته بود نباید نگران واکنش غرب به اظهارات سیدحسن نصرالله بود. جواد جمالی عضو هیأت‌رئیسه کمیسیون امنیت ملی مجلس نیز دیروز اظهارات اریک شولتز را بهانه‌جویی آمریکایی‌ها برای اجرانکردن تعهداتشان در برجام دانست و تأکید کرد: «حمایت از حزب‌الله و گروه‌های مقاومت یک تصمیم استراتژیک است».

دیدار سه‌ساعته جابری‌انصاری با سیدحسن نصرالله که دیروز صورت گرفته نیز نشانه روشنی است که حرف این نماینده مجلس را تأیید می‌کند. سخنگوی پیشین وزارت خارجه در حالی این ملاقات را انجام داد که بهرام قاسمی سخنگوی جدید این وزارتخانه روز گذشته عملیات انتحاری گروه‌های تروریستی - تکفیری در لبنان را به‌شدت محکوم کرد. او ضمن ابراز همدردی با پیروان مذاهب و خانواده قربانیان اقدامات تروریستی گروه‌های تکفیری در منطقه القاع لبنان بر حمایت جمهوری اسلامی ایران از دولت، ملت، ارتش و مقاومت لبنان در مبارزه با تروریسم تأکید کرد و گفت: «جمهوری اسلامی ایران بار دیگر بر ضرورت هوشیاری و انسجام دولت‌ها و ملت‌های منطقه از طوایف و ادیان مختلف در مبارزه با تروریسم، تأکید کرده و معتقد است جامعه جهانی باید جدیت بیشتری در مبارزه با تروریسم، ریشه‌ها، عوامل، عناصر و حامیان آن داشته باشد».

کوتاه دیپلماسی

دیدار شمخانی با وزیر دفاع روسیه

● **ایرنا:** علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی روز دوشنبه در مسکو با سرگئی شویگو، وزیر دفاع روسیه درباره مسائل مختلف ازجمله همکاری‌های تهران و مسکو، اوضاع منطقه‌ای و سوریه مذاکره کرد. هماهنگ‌کننده همکاری‌های سیاسی، امنیتی و دفاعی روسیه و ایران در باره سوریه در دیدار با شویگو تحولات چند ماه گذشته و همچنین هماهنگی‌های دوجانبه برای حل سیاسی بحران این کشور را بررسی کرد. آنها ماه گذشته نیز در جریان نشست سه‌جانبه وزیران دفاع ایران، روسیه و سوریه برای بررسی راهکارهای مبارزه با تروریسم در این کشور، با یکدیگر مذاکره کرده بودند.

پرداخت‌های کلان مالی اروپا به ایران از طریق یک بانک هلندی

● **ایلنا:** برت کوندرس، وزیر امور خارجه هلند در گفت‌وگویی با اشاره به نقش هلند در تسهیل روابط بانکی بین اروپا و ایران گفت: یکی از کارهایی که درباره توافق با ایران حائز اهمیت است، این است که مطمئن باشیم سرمایه و پول نقد وارد مورد نیاز وارد ایران می‌شود ازاین‌رو هلند به ایفای نقش سازنده خود دراین‌باره ادامه می‌دهد. وزیر امور خارجه هلند درباره اینکه آیا بانک خاصی در هلند قرار است جایگزین بانک‌های عمده اروپایی که قادر به پرداخت‌های کلان نیستند، باشد، گفت: در حقیقت در نشست دوجانبه با وزیر امور خارجه ایران در همین رابطه بحث‌هایی صورت گرفته است. گفتنی است او با تأکید بر اینکه روند انتخاب بانک جایگزین در هلند تسهیل شده است، از بردن نام بانک طرف حساب ایران خودداری کرد و گفت: هنوز نمی‌تواند نام بانک را بگوید.

مشکل حکومت بحرین از نگاه امیرعبداللهیان

● **فارس:** حسین امیرعبداللهیان، سفیر اسبق ایران در منامه با اشاره به شکاف عظیم بین حکومت و مردم بحرین به دلیل رویکرد نظامی و امنیتی آل‌خلیفه، گفت: مشکل اساسی حکومت بحرین این است که زیر سلطه عربستان سعودی است. او افزود: آل‌خلیفه با اتخاذ رویکرد نظامی و امنیتی علیه اکثریت مردم کشورش، شکاف عظیمی را بین حکومت و مردم ایجاد کرده است.

ادامه از صفحه۶

کسانی که مسئول بوده‌اند، نقش عوض کرده و اپوزیسیون شده‌اند

رئیس دستگاه قضا تصریح کرد: «بنده نمی‌خواهم دفاع متعصبانه کنم. قوه قضائیه کمبودهایی دارد و بعضا تخلف‌هایی نیز در آن وجود دارد؛ اما ما در بستر و محدوده زمینی و با وجود محدودیت‌ها فعالیت می‌کنیم با وجود این آیا قوه قضائیه مسیر تکاملی سیر نمی‌کند و با متخلفان برخورد نمی‌کند. آیا ما با قضاتی که متخلف هستند و بعضا رشوه دریافت می‌کنند ساخته‌ایم؟ این در حالی است که در سال گذشته میزان افرادی که از قوه قضائیه منفصل کردیم بیش از ۵۰ نفر بوده است؛ بنابراین دستگاه قضائی بنای سازش با تخلف ندارد». رئیس دستگاه قضا با تأکید بر اینکه نگاه‌ها باید عوض شود، گفت: «گاهی گلایه، توهین و تخریب می‌کنند ولی ما باید گوشمان به انتقاد سازنده باز باشد این برای اصلاحمان لازم است و راه آن این است که از همان ابتدا کار را با حق متعال شروع کنیم». او به سلامت دستگاه قضا و ابعاد نظارتی آن اشاره کرد و گفت: «سلامت دستگاه قضا مسئله بسیار مهمی است که مدیران دستگاه قضا و خود قضات به آن حساس‌اند. متأسفانه گاهی در گوشه‌ای کارمند یا قاضی تخلف می‌کند و آن را به پای دستگاه قضائی می‌نویسند. گاهی فلان وکیل نمی‌تواند از موکلش دفاع کند و می‌گویند رشوه گرفته شده است». آیت‌الله آملی‌لاریجانی تصریح کرد: «کسانی می‌گویند رشوه همه‌جا را گرفته است، اما اینها که چنین ادعایی مطرح می‌کنند، بگویند در کجا بوده و آن را ثابت کنند. هرچند تخلفات کم هم برای ما قبول نیست و عزم دستگاه قضا در برخورد با تخلفات جزم است. باید بدنه دستگاه قضا از تهمت‌هایی که روا داشته می‌شود، مبرا باشد. ما در عالم تخیل کار نمی‌کنیم روی زمین هستیم». رئیس دستگاه قضا در بخش دیگری از سخنان خود به گلایه‌مندی وکلا اشاره کرد و گفت: «گاهی از قول من نقل می‌شود که بنده نسبت به وکلا نظر منفی دارم. این حرف غلط و نادرست است. وکلا در احقاق حق و کمک به دستگاه قضائی نقش مؤثری دارند و یک وکیل متمدن و قانونمند در خدمت به مردم و نظام نقش مؤثری دارد». او ادامه داد: «برخی از آنها بیان می‌کنند که قضات با ما برخورد ناصحیح دارند. این مسائل را هم باید در چارچوب اخلاق حرفه‌ای ببینیم؛ وکیل یک طرف دعوا است. باید برخورد تعاملی داشته باشیم. وقتی وکلا براساس قانون عمل می‌کنند، قضات باید شأن وکلا را در نظر داشته باشند». آیت‌الله آملی‌لاریجانی با اشاره به اصلاحاتی که در رابطه با طرح جرم سیاسی انجام شد و تأکید بر لزوم این اصلاحات گفت: «امیدواریم بتوانیم این طرح را اجرائی کنیم. البته هنوز در این طرح خلأهایی وجود دارد. هم مجلس شورای اسلامی که نسبت به تنقیح قوانین گذشته موظف است و هم مرکز پژوهش‌های مجلس و هم دولت که پیرامون بررسی لوایح سازوکارهای مشخصی دارد و هم معاونت حقوقی و سایر معاونت‌های قوه قضائیه باید دست در دست هم دهند تا قوانین با یک معیار دقیق نوشته شود که ما در مقام اجرا با مشکل مواجه نشویم».